

Inarilainen 06.07.2016

Lakiuudistuksen toivotaan vilkastuttavan taas kultamaat

Uusi, kullanhuuhdonnan helpottamiseksi säädetty kaivoslaki tuli voimaan perjantaina tasavallan presidentin vahvistattua lain keskiviikkona.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan lain tarkoitus on sujuvoittaa kullanhuuhdontaa ja "keventää viranomaisten hallinnollista taakkaa".

Tarkoitus on myös turvata kullanhuuhdontakulttuurin säilymistä ja lisätä edellytyksiä luonnonvarojen "kestävämpään" hyödyntämiseen, mahdollistaa tehokas kullanhuuhdonta ja kullanhuuhdontakohteiden täysimääräinen hyödynnettävyys.

Laki muuttaa kolmea asiaa: kullanhuuhdonta-alueiden enimmäispinta-alaa, jatkoluvan voimassaoloaika ja huuhtojen mahdollisuuksia saada aloittaa huuhdonta lupaa koskevista valituksista huolimatta.

TEM kertoo eduskunnan talousvaliokunnan todenneen, että muutos on tasapainoinen ratkaisu kullanhuuhdonnan, saamelaisten ja alkutuotannon elinkeinonharjoittajien intressien välillä.

Moni on pannut valtauksen kiinni

Kullankaivajat tervehtivät lakiuudistusta ilolla. Lapin Kullankaivajain liiton toiminnanjohtajana kesän aikana toimiva **Hannu Raja** sanoo, että lakiuudistus voi tuoda uusia ihmisiä kullankaivun pariin. Ainakin heitä, jotka ovat vuosien saatossa jättäneet seisovien lupaprosessien takia tulematta valtauksille, voi odottaa takaisin.

Rajan mukaan valtauksset ovat olleet kiinni vuosia luvista tehtyjen valitusten takia.

Kokonaan uusia kaivajia sopii kultamaille, Raja sanoo. Vanhat kaivajat ovat lopettaneet, ja vain harva on lähtenyt uutena lupaprosessiin.

–Vie monta vuotta, ennen kuin pääsee kaivamaan ensimmäistäkään lapiollista.

Kaivajalta pitää löytyä rahaa ennallistamiseen

Jatkossa kullanhuuhdonta-alueiden enimmäispinta-ala on seitsemän hehtaaria, kuten ennen vuoden 2011 lakimuutosta. Tämä vähentää tarvetta rinnakkaisille luvulle silloin, kun käytännössä on kyse yhdestä kokonaisuudesta, TEM sanoo.

Kullanhuuhdonnan jatkoluvan voimassaoloaika on tästedes kymmenen vuotta. Tämän on tarkoitus vähentää byrokratiaa ja lisätä kullanhuuhdonnan ennakoitavuutta.

Kolmas muutos on, että kaivosviranomaiset saavat mahdollisuuden myöntää kullanhuuhtojalle oikeuden aloittaa huuhdonta, vaikka luvasta olisi valitettu. Ehto tälle tosin on, että kullanhuuhtoja osoittaa, että hänellä on varaa kaivualueen ennallistamiseen, mikäli valitus menee läpi eikä kaivua voi sen takia jatkaa, selittää elinkeinoministeri **Olli Rehnin** (kesk.) erityisavustaja **Hannu Väänänen**. Vanhojen lupien kanssa näin on ollut jo ennenkin.

Valvontaan lisää panoksia

TEM kertoo, että kun byrokratia vähenee, viranomaiset voivat keskittyä aiempaa enemmän kullanhuuhdonnan ohjeistukseen ja valvontaan. Sitä tehdään yhteistyössä Metsähallituksen ja Lapin ELY-keskuksen kanssa.

TEMin kaivosylitarkastaja **Riikka Aaltonen** huomautti *Inarilaiselle* huhtikuussa, että kaivoslaki antaa edelleen kaikki mahdollisuudet arvioida toiminnan vaikutuksia muulloinkin kuin luvitusvaiheessa. Kaivamiseen voidaan puuttua, jos lupaehtoja ei noudateta tai jos vaikutukset poikkeavat oletetusta. Puuttumismenettelyn voi käynnistää myös maanomistaja eli käytännössä Metsähallitus tai muu asianosainen, kuten kunta tai saamelaiskäräjät.

Tuija Sorjanen